

Zaman Gazetesi

10/04/2012

Herkül Millas

Seçimlerin sonrasını öngörmek kolay değil. Son kamuoyu yoklamaları, oluşacak yeni parlamentonun bu kez oldukça farklı olacağını, ülkenin ancak bir koalisyonla yönetileceğini gösteriyor.

Son on yıllarda parlamentoya üç ile beş parti girebiliyordu: Orta sol Pasok, orta sağ Yeni Demokrasi (ki bunlar tek başlarına oyların yaklaşık yüzde 40'ını alarak hkmet kurabiliyordu), Yunan Komünist Partisi ve son yıllarda Sol Birlik (Siriza) ile aşırı sağ sayılan Laos Partisi. Baraj yüzde 3'tür. Ekonomik kriz, bu dengeleri sarstı. İki güçlü parti eski güçlerini kaybetti, Marksist sayılabilecek iki sol partinin yanında yeni bir parti olan Demokratik Sol da güçlenmiş görünüyor.  sol partinin her birinin yaklaşık yüzde 10'luk bir oy potansiyeli olduğu görünüyor. Aşırı sağ cenahta bu yıl, Laos'tan başka iki yeni parti var, Yeni Demokrasi'den kopan milletvekillerinin kurduğu yeni Bağımsız Yunanlılar (yüzde 8) ve Hrisi Avgi (Altın şafak, yüzde 4). Ancak kararsızların yüksek oranı, ngrleri riskli kılıyor. Örneğin, Dora Bakoyanis'in liberal Demokratik İttifak'ın, Laos'un ve Yeşiller Partisi'nin barajı aşma durumları tartışmalı.

Ama bu karışık tabloyu farklı okursak dengelerin bir bakıma daha basit olduğunu görebiliriz. Aslında iki büyük grup karşı karşıya. Bir yanda Pasok ile Yeni Demokrasi (ve Bakoyanis'in partisi), öte yanda sağlı-sollu bütün öteki daha küçük partiler. İlk grup AB, IMF ve Avrupa Bankası ile yapılan anlaşmaya (memoranduma) sadık kalarak yürütülmekte olan ekonomik programı sürdürmek istiyorlar; geri kalan partiler bu ekonomik önlemlere karşıdırlar. Birinci gruptakiler başka bir seçeneğin bulunmadığını savunmakta, ikinci gruptakiler ise "farklı bir politika" konusunda ağız birliği içindeler. Ayrıntılarda farklılaşmalar da ikinci gruptakiler "halka dayatılan acı reçetenin" reddedilmesinden yana. Kimileri gerekirse AB'den çıkmayı, başkaları Drahmi birimine dönmeyi, direnmeyi, rest çekmeyi, ülke borçlarını ödemeyi reddetmeyi ve kendi olanaklarıyla kalkınmayı öneriyor.

"Anti-memorandumcu" denen bu kesimin en inandırıcı argümanı, krizi, son yıllarda ülkeyi yönetmiş olan Pasok ve Yeni Demokrasi'nin doğurduğudur. Şimdi, deniliyor, aynı insanlar, kurtarıcı olarak ortaya çıkıyor, yeniden yurtdışından dayatılan "yeni-liberal" önlemlere ve "yanlış olan reçetelere" başvuruyorlar. Yatırımlar ve kalkınma durmuş, her gün onlarca işyeri kapanmakta, işsizlik rekor düzeyde, maaşlar ve emekli maaşları kısalmış, umutsuzluk her yanda. Bu yetmezmiş gibi, "Batılılar", özellikle Almanlar, bir de Yunan halkının gerekeni yapmadığını, çalışmayıp borçla yaşamak istediği, yeni durumlara uyum sağlamadığını söyleyip saygısızlık hatta hakaret de ediyorlar.

Bu görüşlerin Yunan toplumu içinde çok taraftarı var. Hatta herhalde toplumun çoğunluğu bu görüşte, çünkü siyasi yelpazenin yalnız sol ve sağ kesimi değil, ortada bulunan iki büyük partinin içinde de bu görüşte olan pek çok kimse bulunmakta. Bunun farkında olan "Batılıların" kaygılı olduğu ve seçimlerin iyiye alamet olmadığını düşündüğü söylentileri yaygın. Seçim sonrasında yönetimsizlikten ve istikrarsızlıktan kaygılılar. Yunanistan'ın AB'den ve Euro para biriminden çıkmasını istemeyenlerin (memorandum yandaşlarının, diyelim) en olumlu iki senaryosu ise Yeni Demokrasi'nin kendi başına iktidara gelmesi (bu pek olanaklı görünmüyor) veya bir Yeni Demokrasi-Pasok koalisyonunun oluşmasıdır. Ama bunu sağlayacak oy yüzdelerinin garantisi de yok.

'Anti-memorandumCU'LARIN YÜKSELEN SÖYLEMİ

Anti-memorandum taraftarlarının sesi son aylarda toplum içinde "akliselim" sayılmakta, etkisi her alanda hissedilmektedir. Örneğin 19 Şubat'ta yayınlanan ve binden çok akademisyen ve aydınının imzaladığı bir bildiri bunun güzel örneğidir. Bu bildiri de kapitalizm, emperyalizm ve yeni-liberalizm, uluslararası finans çevreleri, AB ve bu tür güçlerin "yanlış reçetesi" yerilmekte ve "başka bir yol" dilenmektedir. Özellikle Almanların "dayatmaları" sıkıntıların nedeni olarak gösterilmektedir. Bu söylemin paralelinde "düzene karşı" olduğu iddia edilen şiddet içeren

gösteriler de yaygındır. Öte yanda Memorandum'u parlamentoda onaylayan ve yürütmeye çalışanlar bu alanda kararlı görünmüyorlar. AB'nin sürekli dile getirdikleri şikâyet ise gerekli yasaların çıkarıldığı ama popülizm yüzünden, yani seçmene şirin görünme kaygısıyla bunların uygulanmadıklarıdır.

Anti-memorandumcuların karşısında tutarlı bir biçimde duranlar da (yani popülist olmayanlar da) bulunmaktadır. Ancak bu güçler sınırlıdır ve seçimlere küçük partiler halinde katılsalar da herhalde parlamentoda temsil edilmeyeceklerdir. Bu güçlerin görüşleri (ve benim görüşüm) şöyledir: Yunan toplumu ekonomik krizin nedenini tartışmamış ve anlamamıştır. Krizden sorumlu olan partiler özeleştirme yapmadığı gibi krizin ne anlama geldiğini halka açıklamamıştır. Muhalefet partileri de bu alanda daha da yanlış davranmış Yunanistan'ın eksikliklerini, yani kötü yönetildiğini anlatmak yerine bütün suçu "ötekine" yüklemiştir. Yunan halkı son yıllarda ülkenin ürettiğinden fazlasını tüketmiştir. Bunu borç alarak sağlamıştır. Borcunu ödeme anı geldiğinde iflas kendini göstermiştir. Yani kazanılmış refah düzeyi bir noktadan sonra yapaydı. Hiç dile getirilmeyen ise bugün bile, yani kemerlerin sıkılmasından sonra bile, Yunanistan'ın hâlâ ürettiğinden fazlasını tükettiğidir. Bu farkı memorandum sayesinde "Batılılar" sağlamaktadır; yani vergilendirilen "Batılı" Yunanlıların tükettiğini karşılamaktadır. Dış dayatma da söz konusu değildir: Batı yardımı Yunanistan'ın talebi, şartlar ortak karardır.

"Yanlış reçete" tezi de inandırıcı değildir. Çünkü bu reçetenin en önemli yanı "yapısal dönüşümlerdi" (piyasanın özgürleşmesi, devletin küçülmesi, bürokrasinin azalması, vb.) ve bu alanda iki yıl boyunca, bütün baskılara karşın, hiçbir şey yapılmamıştır. Uygulanmamış bir reçetenin yanlış olduğu nasıl savunulabilir? Sağ ve sol güçlerin dile getirdikleri "öteki yolun" ne olduğu ise hiçbir zaman anlatılmamıştır. Kemerlerin sıkılması sonucunda halkın büyük bir bölümü gerçekten sıkıntı içindedir. Umutsuz ve farklı söylemlerin karşısında şaşkındır. Ama kendi başına şikâyet çözümü sağlamıyor. Düzenin sakat ve haksız olduğu da doğrudur. Ancak daha iyisi bulunana, önerilene, halkın bunu seçip onaylayana kadar, örneğin, emekli maaşlarını kim nasıl ödeyecek, yatırımları kim ve nasıl yapacak? Memorandum karşıtları bu sorulara cevap vermemektedirler.

Bugüne kadar imtiyazlı durumda olanlar, yani özellikle devlet sektöründe çalışan ve alınan borçlardan nemalanmış olanlar, seçim öncesince grevlere ve işgallere başvuruyor, özellikle yapısal dönüşmeleri engellemeye çalışıyorlar. Siyasiler ve devlet vergi toplama, yasaları uygulama, halkın saygısını ve güvenini kazanmada yetersiz kalmakta. Bütün bunlar göz önüne alındığında, büyük bir ihtimalle 6 veya 13 Mayıs'ta yapılacak seçimler sürprizli olabilir.

